

Vydavateľ
PPA - ATIS
 Dobrovičova 12
 815 26 Bratislava
 Tel. a fax: **02 / 59 266 254**
 e-mail: atis@apa.sk
ATIS na INTERNETE
www.apa.sk

V tomto čísle:

- 1.-2. [Ceny potravín stúpajú – čo by sa malo robiť?](#)
3. [Ceny mladých býkov R 3](#)
4. [Ceny ošípaných triedy E](#)
5. [Ceny chladených kurčiat](#)
6. [Ceny vajec \(L+M\)](#)
7. [Ceny masla](#)
8. [Ceny syrov](#)
9. [Ceny pšenice](#)
10. [Ceny jačmeňa](#)
11. [Ceny kukurice](#)
12. [Ceny zemiakov](#)
13. [Poľsko - štvrtý najväčší producent mlieka v EÚ](#)
14. [Rast produkcie a spotreby vajec v Poľsku v roku 2007](#)

ISSN 1336 – 443X

Ceny potravín stúpajú – čo by sa malo robiť?

Riaditeľ inštitútu IFPRI (Medzinárodný inštitút pre výskum potravinárskej politiky, Joachim von Braun, uvádza, že výrazný nárast cien potravín v posledných pár rokoch vyvolal vážne obavy o potravinovú a výživovú situáciu chudobných v rozvojových krajinách, o vývoj inflácie a dokonca v niektorých krajinách z občianskych nepokojov. Vlády rozvojových a rozvinutých štátov majú zohrať svoju úlohu pri zastavovaní rastu cien a pomoci chudobným pri zápasení s vysokými cenami potravín.

Národné vlády a medzinárodní aktéri uskutočňujú niekoľko opatrení ako pokus na minimalizáciu dopadov vysokých medzinárodných cien na domáce ceny a zmiernenie ich dôsledkov na určité skupiny. Niektoré z týchto opatrení pravdepodobne pomôžu pri stabilizácii a znížení cien potravín, zatiaľ čo ostatné opatrenia možno pomôžu určitej skupine na úkor iných, alebo v skutočnosti pôsobia z dlhodobého hľadiska na väčší výkyv cien potravín, a vážne deformácie obchodu. Efektívnejšie a koherentné rozhodnutie na pomoc najzraniteľnejším populáciám je potrebné na zmiernenie drastických a rýchlych nárastov výdavkov za potraviny a farmárov na splnenie vzrastajúceho dopytu po poľnohospodárskych produktoch.

Príčiny súčasného zvyšovania cien

Kombinácia nových a existujúcich dôvodov menia svetovú potravinovú situáciu, následne aj ceny potravinových komodít. Jedným z faktorov zvyšovania cien potravín sa ukázala vysoká cena energie. Ceny energie a poľnohospodárskych produktov sa stávajú stále viac previazané. S historickými vysokými cenami ropy viac ako 100 USD za barel vláda Spojených štátov dotuje farmárov, aby pestovali energetické plodiny. Farmári v Spojených štátoch preto masívne preorientovali pestovanie smerom k biopalivovým surovinám, najmä kukurici, mnohokrát na úkor sóje a pšenice. V USA sa v tomto roku skoro 30 % produkcie kukurice použije na výrobu etanolu namiesto ľudskej spotreby a krmív pre zvieratá. Vysoké ceny energie zapríčinili tiež zdraženie výroby poľnohospodárskych produktov v dôsledku zdraženia techniky využívanej pri pestovaní, ďalších vstupov ako sú hnojivá a pesticídy, ale aj zdraženia dopravy. Narastajúca svetová populácia zároveň požaduje viac a pestrejšie druhy potravín. Rápidny ekonomický rast vo viacerých rozvojových krajinách zvýšil ich kúpnu silu, čo generuje nárast dopytu po potravinách, a posun dopytu z bežných základných potravín smerom k potravinám s vyššou úžitkovou hodnotou, ako sú výrobky z mäsa a mlieka. Tieto stravovacie zmeny vedú k nárastu dopytu po obilninách potrebných na krmenie zvierat.

Nepriaznivé poveternostné podmienky a špekulatívny kapitál tiež zohrali svoju rolu pri raste cien potravín. Kruté sucho postihlo Austráliu, ktorá je jedným z najväčších producentov pšenice, čo spôsobilo pokles svetovej produkcie pšenice.

Pokračovanie na str. 2

Ceny potravín stúpajú – čo by sa malo robiť?

Hlavné politické rozhodnutie z krátkodobého a dlhodobého hľadiska

Nárast cien potravín má dominantný podiel na súčasnom raste inflácie v mnohých štátoch. Bolo by omylom riešiť tieto špecifické inflačné príčiny všeobecnými makroekonomickými nástrojmi. Predovšetkým, špecifiká politiky sú potrebné na to, aby sa zaoberali príčinami a dôsledkami vysokých cien potravín. Hoci aktuálna situácia prináša viaceré politické výzvy, existujú efektívne a logické rozhodnutia, ktoré sa majú uskutočniť na pomoc najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva v krátkom období, zatiaľ čo je potrebné pracovať na stabilizácii cien potravín zvýšením poľnohospodárskej výroby v dlhodobom období.

Z krátkodobého hľadiska, vlády rozvojových krajín by mali expandovať sociálne ochranné programy (t. j. programy záchrannej siete, ako je transfer potravín alebo podpory, a výživové programy zamerané na najmenšie deti) pre chudobnejších ľudí v mestách, ale aj na vidieku. Najchudobnejší ľudia v rozvojových krajinách nie sú prepojení s trhom, preto nárast cien potravín bude mať na nich menší vplyv. Výraznejší nárast svetových cien by však mohol spôsobiť vážne ťažkosti miliónom mestských spotrebiteľov a chudobným vidieckym obyvateľom, ktorí sú čistými nákupcami potravín. Títo ľudia potrebujú adresnú pomoc. Niektoré štáty, ako India a Juhoafrická republika už zaviedli sociálne ochranné programy, ktoré podľa potreby môžu rozšíriť na uspokojenie nových a vznikajúcich požiadaviek. Krajiny, ktoré doteraz nezaviedli takéto programy, nebudú ich môcť tvoriť tak rýchlo, aby mohli významným spôsobom vplyvať na súčasnú úroveň cien potravín. Tieto krajiny sú možno nútené spoliehať sa na tvrdé opatrenia ako zákaz vývozu a dotácia dovozu. Poskytovatelia pomoci by mohli expandovať rozvojovú pomoc spojenú s potravinami, vrátane sociálnej ochrany, programu výživy detí, kde je potrebné aj poskytnúť potravinovú pomoc.

Rozvinuté krajiny by mali eliminovať dotácie na biopalivá na domácom trhu a otvoriť ich trh exportérom biopaliva, ako je Brazília. Dotácie na biopalivá v Spojených štátoch a dotácie na etanol a bionaftu v Európe sa prejavili ako nesprávna politika, ktorá zdeformovala svetové trhy s potravinami. Dotácie na biopalivové plodiny pôsobia ako implicitná daň na základné potraviny, od ktorých sú chudobní viac závislí. Farmári v rozvinutých krajinách by mali rozhodovať o tom čo pestovať nie na základe dotácií, ale na základe svetových cien rôznych komodít. Rozvinuté krajiny by si mali brať ponaučenie z tejto príležitosti na elimináciu poľnohospodárskych obchodných bariér.

Napriek tomu, že nejaké pokroky boli dosiahnuté pri znížení dotácií do poľnohospodárstva a odstránení obchodných bariér v rozvinutých krajinách, ešte stále zostáva veľa obmedzení, s ktorými chudobné krajiny nemôžu zapašiť.

Na dosiahnutie dlhodobého rozvoja v poľnohospodárstve, by vlády rozvojových krajín mali zvýšiť ich strednodobé a dlhodobé investície do poľnohospodárskeho výskumu a poradenstva, vidieckej infraštruktúry a prístupu na trh pre drobných farmárov. V posledných desaťročiach boli investície do rozvoja vidieka veľmi zanedbané a je čas na zmenu. Farmári v mnohých rozvojových krajinách pracujú v prostredí neadekvátnej infraštruktúry ako sú cesty, elektrina, komunikácie, neúrodná pôda, nedostatok skladovacích a spracovateľských kapacít a zaostalé poľnohospodárske technológie. Nemajú prístup k moderným technológiám, ktoré by mohli zvýšiť ich ziskovosť a zlepšiť živobytie. Súčasný občianske nepokoje súvisiace s cenami potravín v niekoľkých krajinách možno provokujú tvorcov politiky sústrediť sa na mestských spotrebiteľov viac ako na vidieckych občanov, vrátane farmárov, ale takýto prístup by bol krátkozraký a kontraproduktívny. Vzhľadom na rozsah potrebných investícií, poskytovatelia pomoci by mali tiež rozšíriť rozvojovú pomoc do poľnohospodárstva, služieb na vidieku a do vedy a technológií.

Záver

Svetové poľnohospodárstvo čelí novým výzvam, ktoré sa spolu s existujúcimi faktormi prejavujú ako rizikové pre potravinovú bezpečnosť a živobytie chudobných ľudí. Táto nová situácia si vyžiada politické kroky v troch oblastiach:

1. komplexná sociálna ochrana, potravinové a výživové iniciatívy na splnenie krátkodobých a strednodobých potrieb chudobných ľudí;
2. investície do poľnohospodárstva, najmä do poľnohospodárskej vedy a technológií a prístup na národný aj globálny trh na zlepšenie dlhodobého problému oživenia ponuky;
3. reforma obchodnej politiky, v ktorej rozvinuté krajiny budú prehodnocovať politiku podpory biopalív a poľnohospodárskeho obchodu a rozvojové krajiny budú musieť obmedziť ich „novú“, trh deformujúcu politiku, ktorou sa poškodzujú navzájom.

Vzhľadom na nárast cien potravín rozvojové i rozvinuté krajiny zohrávajú svoju úlohu pri vytváraní sveta, v ktorom budú mať všetci ľudia dostatok potravín pre zdraviu prospešný a produktívny život.

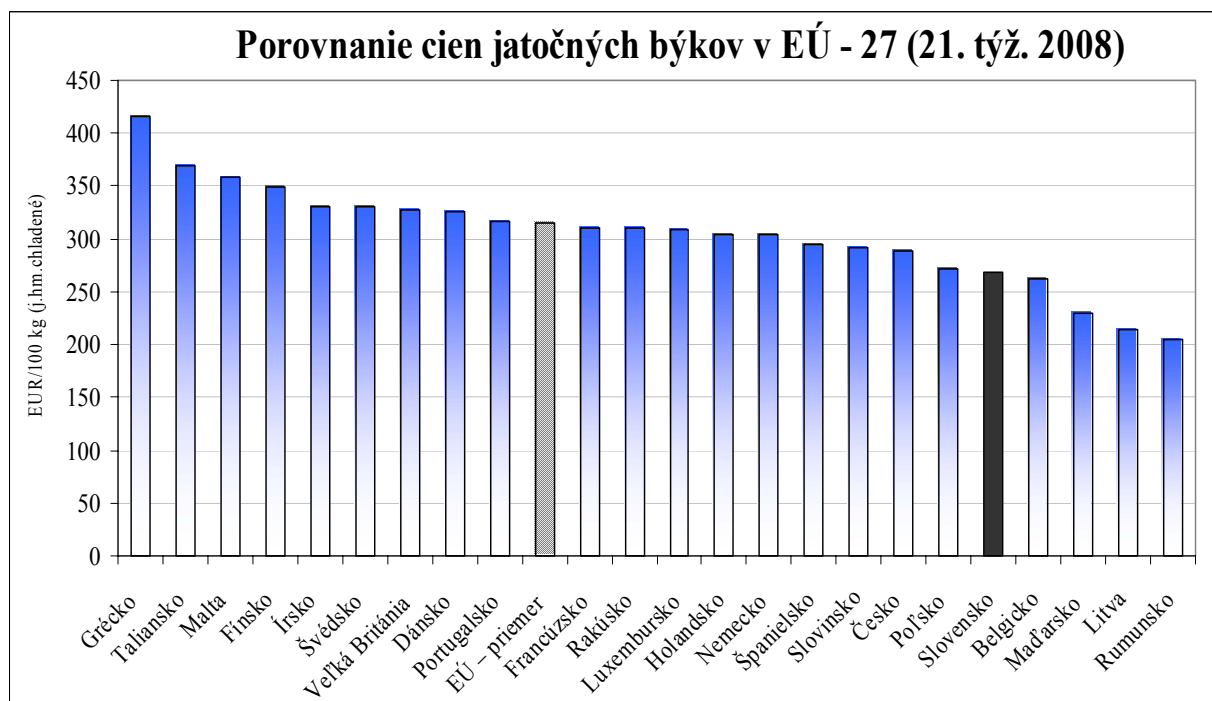
www.ifpri.com/Článok je krátený

Ceny mladých býkov R 3 v štátoch EÚ – 27

v EUR/100 kg (jat. hmot. chladené)

2008	17. týždeň	18. týždeň	19. týždeň	20. týždeň	21. týždeň	21. týždeň 2007	Vývoj v % 2008/2007	21. týž. 08 Sk/kg
Belgicko	258,34	258,43	258,63	258,93	261,87	251,30	4,2	78,75
Česko	290,38	292,24	287,90	293,54	289,16	265,92	8,7	83,34
Dánsko	326,31	324,45	325,25	328,35	326,01	307,02	6,2	96,22
Nemecko	308,33	306,61	305,41	303,87	304,20	276,61	10,0	86,69
Grécko	406,16	414,52	414,78	412,20	415,30	401,11	3,5	125,70
Španielsko	306,10	303,25	300,06	296,00	294,82	322,13	-8,5	100,95
Francúzsko	304,00	304,00	305,00	308,00	311,00	275,00	13,1	86,18
Írsko	329,65	324,56	326,23	327,87	330,43	273,59	20,8	85,74
Taliansko	349,53	344,38	350,44	359,57	369,87	328,13	12,7	102,83
Lotyšsko	226,23	213,17	233,32	246,21	-	183,86	-	57,62
Litva	259,64	260,71	256,57	251,24	213,94	188,60	13,4	59,10
Luxembursko	318,40	321,83	313,60	317,32	308,60	289,39	6,6	90,69
Maďarsko	254,63	-	215,21	232,91	229,05	-	-	-
Malta	358,26	358,26	358,26	358,26	358,26	358,26	-	112,27
Holandsko	295,17	301,76	294,75	302,99	304,21	275,16	10,6	86,23
Rakúsko	311,23	310,15	310,07	310,07	310,24	290,03	7,0	90,89
Poľsko	266,92	266,21	265,41	267,69	271,58	247,49	9,7	77,56
Portugalsko	326,10	321,70	326,40	322,40	317,20	362,00	-12,4	113,45
Rumunsko	208,62	218,78	215,19	210,74	205,06	199,67	2,7	62,57
Slovinsko	288,24	291,51	285,43	290,63	292,13	279,21	4,6	87,50
Slovensko	270,15	278,34	257,05	260,33	268,49	251,23	6,9	78,73
Fínsko	339,37	359,98	335,20	337,09	349,67	317,46	10,1	99,49
Švédsko	331,11	327,16	338,10	326,18	330,26	275,98	19,7	86,49
Veľká Británia	318,35	325,38	326,31	325,08	326,90	286,44	14,1	89,77
EÚ – priemer	311,76	310,51	312,45	313,07	315,29	295,03	6,9	92,46

Zdroj: EK, * krajina nedodala cenu, údaj je z predchádzajúceho týždňa. Ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za uvedený týždeň.

Graf: PPA-ATIS

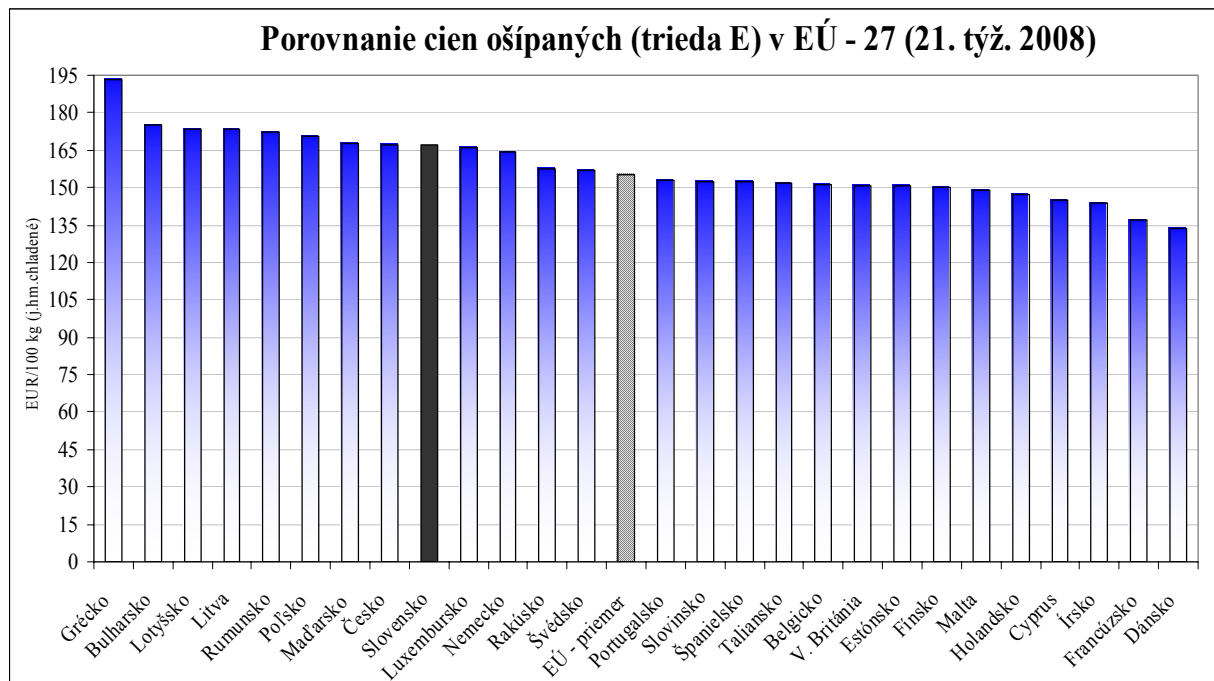
Ceny ošipaných triedy E v štátoch EÚ – 27

v EUR/100 kg (jat. hmot. chladené)

2008	17. týždeň	18. týždeň	19. týždeň	20. týždeň	21. týždeň	21. týždeň 2007	Vývoj v % 2008/2007	21. týž. 08 Sk/kg
Belgicko	133,50	139,30	142,30	150,50	151,30	128,20	18,0	47,42
Bulharsko	175,63	175,38	175,27	175,27	175,38	170,26	3,0	54,96
Česko	154,94	155,22	155,91	160,43	167,41	131,24	27,6	52,46
Dánsko	124,49	127,98	127,98	130,80	133,51	113,79	17,3	41,84
Nemecko	148,82	153,70	158,85	163,75	164,53	137,09	20,0	51,56
Estónsko	148,56	147,03	150,21	151,65	150,81	137,22	9,9	47,26
Grécko	153,21	161,11	179,03	193,14	193,14	145,69	32,6	60,53
Španielsko	152,22	148,65	149,12	149,21	152,16	142,63	6,7	47,69
Francúzsko	134,00	132,00	132,00	133,00	137,00	127,00	7,9	42,93
Írsko	140,08	139,93	139,76	143,52	144,04	128,99	11,7	45,14
Taliansko	131,18	132,58	138,16	147,78	151,83	126,50	20,0	47,58
Cyprus	144,00	144,00	144,00	145,00	145,00	126,89	14,3	45,44
Lotyšsko	153,86	160,66	150,58	163,27	173,68	141,00	23,2	54,43
Litva	151,50	156,20	161,80	166,53	173,66	142,07	22,2	54,42
Luxembursko	149,50	155,90	155,90	164,90	166,00	137,60	20,6	52,02
Maďarsko	147,61	148,10	150,99	158,74	167,93	127,39	31,8	52,63
Malta	148,71	148,71	148,71	148,71	148,71	148,71	-	46,60
Holandsko	128,33	135,91	138,72	147,22	147,32	123,55	19,2	46,17
Rakúsko	138,04	143,21	147,47	155,72	157,59	135,20	16,6	49,39
Poľsko	146,37	146,06	149,98	160,04	170,65	117,29	45,5	53,48
Portugalsko	151,00	150,00	150,00	151,00	153,00	147,00	4,1	47,95
Rumunsko	165,94	164,30	166,19	166,16	172,15	141,00	22,1	53,95
Slovinsko	135,11	138,98	142,30	149,89	152,43	132,13	15,4	47,77
Slovensko	152,50	153,39	154,10	155,93	167,01	130,33	28,1	52,34
Fínsko	151,04	150,44	149,84	150,13	150,28	136,43	10,2	47,10
Švédsko	146,99	147,22	148,87	152,08	156,96	141,31	11,1	49,19
Veľká Británia	144,90	147,73	149,25	149,09	150,93	154,90	-2,6	47,30
EÚ - priemer	143,23	144,60	147,04	151,54	155,19	131,57	18,0	48,63

Zdroj: EK

Ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za uvedený týždeň

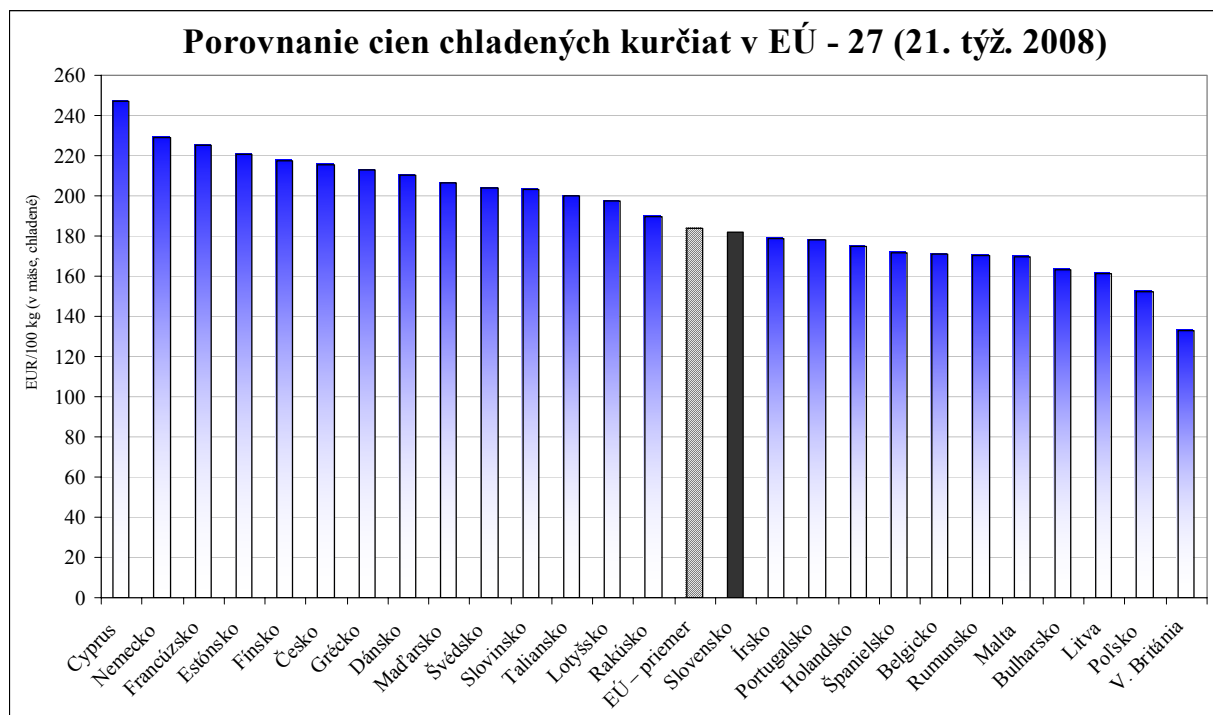

Graf: PPA-ATIS

Ceny chladených kurčiat v EÚ – 27
v EUR/100 kg (v mäse)

2008	17. týždeň	18. týždeň	19. týždeň	20. týždeň	21. týždeň	21. týždeň 2007	Vývoj v % 2008/2007	21. týž. 08 Sk/kg
Belgicko	163,00	163,00	163,00	166,00	171,00	168,00	1,8	53,59
Bulharsko	161,80	155,79	166,82	163,88	163,22	131,89	23,8	51,15
Česko	219,25	215,63	209,98	209,50	215,51	150,32	43,4	67,54
Dánsko	212,54	231,31	201,96	210,14	210,14	163,84	28,3	65,86
Nemecko	229,00	229,00	229,00	229,00	229,00	223,00	2,7	71,77
Estónsko	219,03	216,79	220,05	219,34	220,43	175,31	25,7	69,08
Grécko	212,00	212,00	211,00	213,00	213,00	184,00	15,8	66,75
Španielsko	183,24	182,80	179,69	179,21	171,58	193,09	-11,1	53,77
Francúzsko	220,00	220,00	220,00	223,00	225,00	200,00	12,5	70,51
Írsko	179,00	179,00	179,00	179,00	179,00	174,00	2,9	56,10
Taliansko	178,75	192,50	197,50	200,00	200,00	200,00	0,0	62,68
Cyprus	246,90	246,90	246,90	246,90	246,90	203,69	21,2	77,38
Lotyšsko	191,20	198,42	200,80	200,87	197,50	170,43	15,9	61,89
Litva	160,59	162,99	160,91	158,98	161,41	146,43	10,2	50,58
Maďarsko	197,07	202,43	200,98	208,04	206,15	170,21	21,1	64,60
Malta	169,75	169,75	169,75	169,75	169,75	167,71	1,2	53,20
Holandsko	175,00	175,00	175,00	175,00	175,00	170,00	2,9	54,84
Rakúsko	189,60	190,19	188,65	189,38	189,85	183,70	3,3	59,50
Poľsko	141,30	148,51	149,26	150,54	152,31	131,83	15,5	47,73
Portugalsko	171,00	179,00	188,00	185,00	178,00	163,00	9,2	55,78
Rumunsko	179,89	178,25	170,19	172,80	170,57	169,10	0,9	53,45
Slovinsko	202,29	201,33	207,53	207,01	203,19	179,92	12,9	63,68
Slovensko	181,23	178,30	181,25	178,85	182,03	176,29	3,3	57,05
Fínsko	216,06	216,79	216,75	217,85	217,50	192,92	12,7	68,16
Švédsko	214,61	215,22	203,82	203,96	204,16	174,35	17,1	63,98
Veľká Británia	132,82	132,82	132,82	132,82	132,82	147,64	-10,0	41,62
EÚ – priemer	181,40	183,87	183,14	184,30	183,83	175,47	4,8	57,61

Zdroj: EK, * krajina nedodala cenu, údaj je z predchádzajúceho týždňa. Ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za uvedený týždeň.

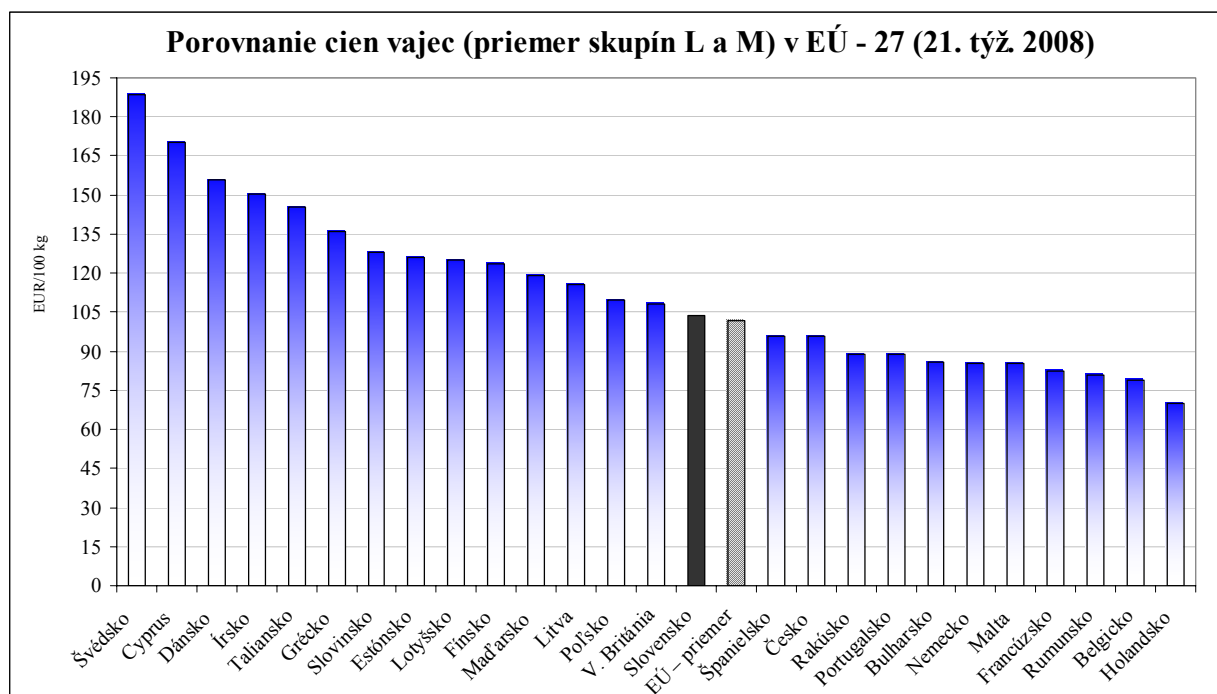
Graf: PPA-ATIS

Priemerné ceny vaječ (L+M) v štátoch EÚ – 27

v EUR/100 kg

2008	17. týždeň	18. týždeň	19. týždeň	20. týždeň	21. týždeň	21. týždeň 2007	Vývoj v % 2008/2007	21. týž. 08 Sk/kg
Belgicko	81,44	81,20	81,28	80,33	78,98	76,44	3,3	24,75
Bulharsko	115,60	99,70	90,10	92,21	86,02	75,42	14,1	26,96
Česko	110,21	104,83	103,02	97,41	95,60	84,51	13,1	29,96
Dánsko	155,85	155,86	155,86	155,86	155,86	136,73	14,0	48,85
Nemecko	90,29	90,29	87,22	85,94	85,38	86,50	-1,3	26,76
Estónsko	117,88	121,48	124,01	125,55	125,87	89,53	40,6	39,45
Grécko	135,00	135,00	136,00	136,00	136,00	109,00	24,8	42,62
Španielsko	102,71	98,73	97,74	96,76	95,97	85,48	12,3	30,08
Francúzsko	87,36	85,62	83,24	81,89	82,52	80,85	2,1	25,86
Írsko	150,46	150,46	150,46	150,46	150,46	139,22	8,1	47,15
Taliansko	142,66	142,66	143,45	145,44	145,44	131,55	10,6	45,58
Cyprus	170,41	170,41	170,41	170,41	170,41	132,49	28,6	53,40
Lotyšsko	132,78	139,59	134,23	138,04	124,80	94,31	32,3	39,11
Litva	126,22	126,17	117,29	123,76	115,52	87,21	32,5	36,20
Maďarsko	121,08	119,34	114,38	118,12	119,04	99,76	19,3	37,31
Malta	83,50	83,50	127,00	127,00	85,19	96,69	-11,9	26,70
Holandsko	74,00	74,00	72,00	71,00	70,00	78,00	-10,3	21,94
Rakúsko	91,72	91,20	91,83	88,97	89,02	86,16	3,3	27,90
Poľsko	114,97	114,39	113,33	114,47	109,79	100,06	9,7	34,41
Portugalsko	91,93	91,93	90,61	88,62	88,62	85,32	3,9	27,77
Rumunsko	98,73	91,73	91,37	83,53	80,77	86,23	-6,3	25,31
Slovinsko	135,11	134,15	129,97	127,53	128,10	114,40	12,0	40,15
Slovensko	102,34	105,67	100,49	100,75	103,68	87,26	18,8	32,49
Fínsko	125,83	122,70	122,85	124,79	123,57	111,52	10,8	38,73
Švédsko	186,58	187,53	188,26	188,38	188,57	163,37	15,4	59,09
Veľká Británia	108,13	108,13	108,13	108,13	108,13	108,85	-0,7	33,89
EÚ – priemer	106,29	104,71	103,38	102,67	101,77	95,93	6,1	31,89

Zdroj: EK, * krajina nedodala cenu, údaj je z predchádzajúceho týždňa. Ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za uvedený týždeň.

Graf: PPA-ATIS

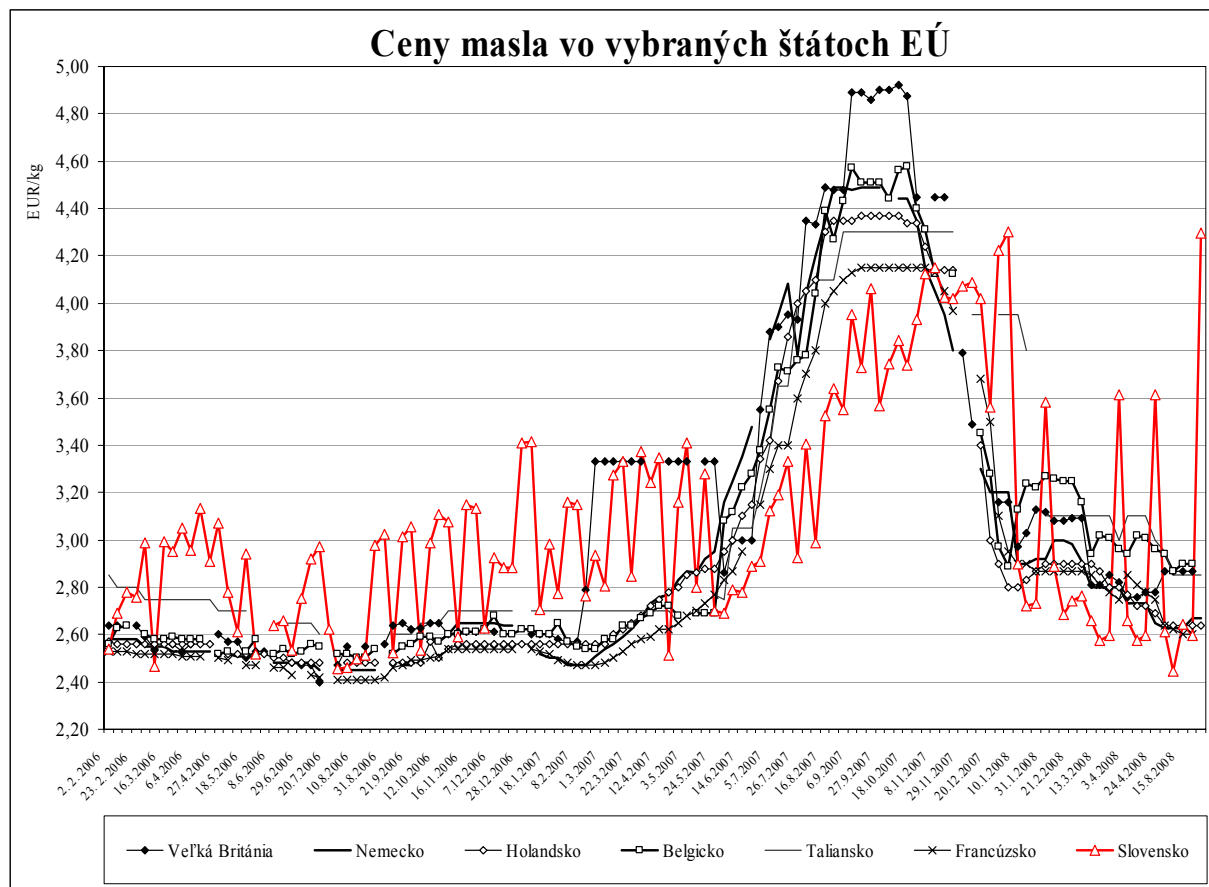
Ceny masla v štátoch EÚ – 27

v EUR/kg

Dátum	V. Británia	Nemecko	Holandsko	Belgicko	Francúzsko	Taliansko	Slovensko ^{1/}
24. 1. 2008	3,13	2,92	2,87	3,22	2,87	-	2,73
31. 1. 2008	3,12	2,92	2,90	3,27	2,87	3,10	3,58
7. 2. 2008	3,08	3,00	2,90	3,26	2,87	3,10	2,89
14. 2. 2008	3,08	3,00	2,90	3,25	2,87	3,10	2,68
21. 2. 2008	3,09	2,98	2,90	3,25	2,87	3,10	2,74
28. 2. 2008	3,04	2,91	2,90	3,16	2,87	3,10	2,76
6. 3. 2008	2,81	2,80	2,90	2,94	2,85	3,10	2,66
13. 3. 2008	2,81	2,80	2,87	3,02	2,81	3,10	2,58
20. 3. 2008	2,85	2,80	2,80	3,01	2,78	3,10	2,59
27. 3. 2008	2,79	2,80	2,80	2,96	2,75	3,00	3,61
3. 4. 2008	2,76	2,73	2,77	2,97	2,71	2,71	4,12
10. 4. 2008	2,76	2,73	2,72	2,98	2,68	2,68	2,54
17. 4. 2008	2,78	2,73	2,72	2,98	2,68	3,00	2,67
24. 4. 2008	2,82	2,65	2,69	3,03	2,68	3,00	2,48
1. 5. 2008	2,87	2,63	2,64	2,94	2,64	2,95	2,61
8. 5. 2008	2,87	2,63	2,64	2,87	2,62	2,85	2,45
15. 5. 2008	2,87	2,63	2,64	2,90	2,60	2,85	2,64
22. 5. 2008	2,87	2,67	2,64	2,90	2,60	2,85	2,59
29. 5. 2008	-	2,67	2,64	-	-	2,85	4,29
29. 5. 2008 (Sk/kg)	89,94*	82,35	81,43	90,88	81,48	87,90	132,45

Zdroj: ZMP, veľkoobchodné ceny masla, ^{1/} PPA - ATIS, SR - odbytová cena (bez DPH)

Ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za 22., *21. týždeň 2008

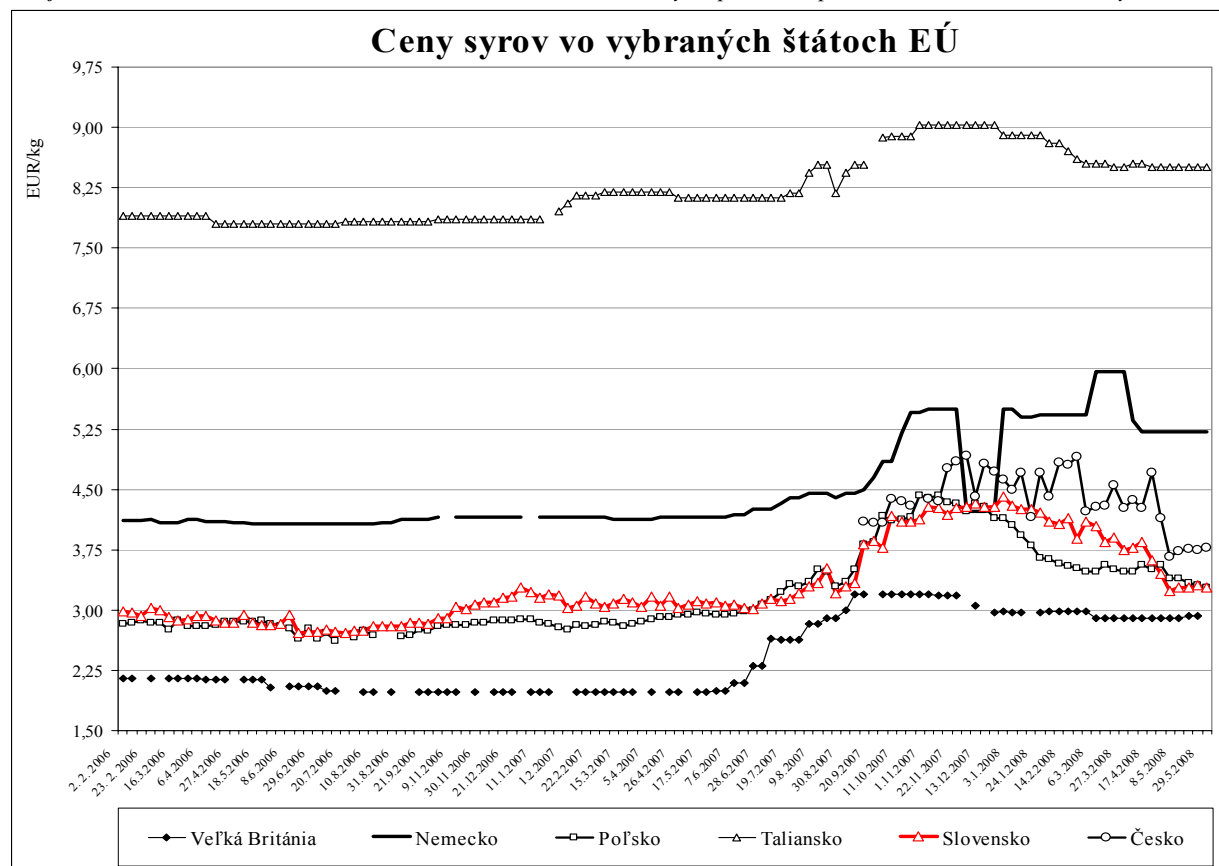

Ceny syrov vo vybraných štátoch EÚ – 27
v EUR/kg

Dátum	V. Británia ^{1/}	Nemecko ^{2/}	Poľsko ^{2/}	Česko ^{4/}	Taliansko ^{2/}	Slovensko ^{3/}
17. 1. 2008	-	5,40	3,80	4,16	8,90	4,26
24. 1. 2008	2,98	5,43	3,64	4,71	8,90	4,22
31. 1. 2008	2,98	5,43	3,64	4,41	8,80	4,11
7. 2. 2008	2,98	5,43	3,57	4,83	8,80	4,07
14. 2. 2008	2,98	5,43	3,55	4,81	8,70	4,14
21. 2. 2008	2,98	5,43	3,52	4,91	8,60	3,89
28. 2. 2008	2,98	5,43	3,48	4,23	8,55	4,10
6. 3. 2008	2,90	5,96	3,48	4,28	8,55	4,05
13. 3. 2008	2,90	5,96	3,56	4,30	8,55	3,85
20. 3. 2008	2,90	5,96	3,51	4,55	8,50	3,90
27. 3. 2008	2,90	5,96	3,48	4,26	8,50	3,75
3. 4. 2008	2,90	5,36	3,54	4,37	8,50	3,77
10. 4. 2008	2,90	5,22	3,53	4,27	8,50	3,84
17. 4. 2008	2,90	5,22	3,56	4,70	8,50	3,62
24. 4. 2008	2,90	5,22	3,56	4,14	8,50	3,45
1. 5. 2008	2,90	5,22	3,40	3,66	8,50	3,24
8. 5. 2008	2,90	5,22	3,40	3,73	8,50	3,29
15. 5. 2008	2,93	5,22	3,33	3,76	8,50	3,28
22. 5. 2008	2,93	5,22	3,31	3,74	8,50	3,31
29. 5. 2008	-	5,22	3,28	3,77	8,50	3,29
29. 5. 2008 (Sk/kg)	91,67*	161,00	101,17	116,24	262,17	101,35

Zdroj: ^{1/} ZMP, ^{2/} CLAL, ^{3/} PPA – ATIS, ^{4/} SZIF

Ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za 22. týždeň 2008

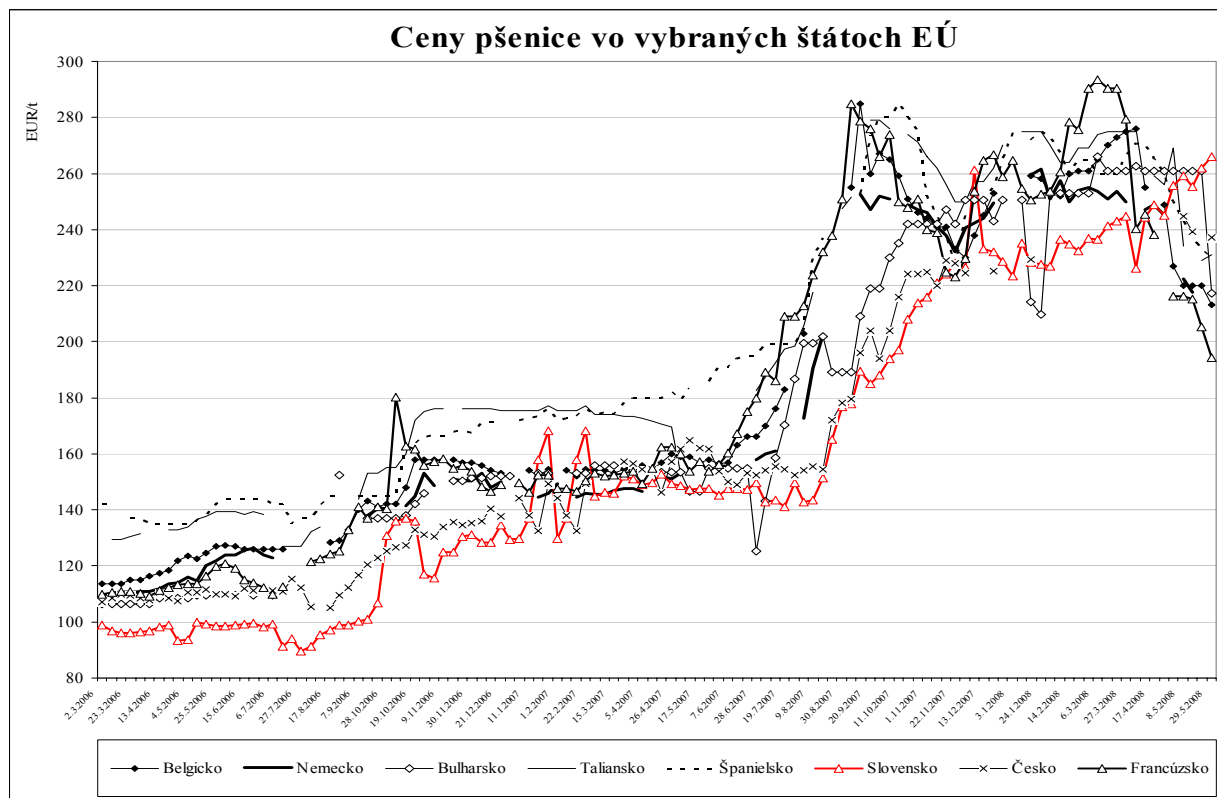
Graf: PPA-ATIS

Syry: Veľká Británia – anglický Čedar, cena zo skladu (bez DPH), Nemecko Kempten – ementál 45-48 % t. v. s., Poľsko – Eidam 45 % t. v. s., Taliansko – Miláno: Parmigiano reg-

giano, 24 mesiacov (bez DPH), Česko - Eidam 45 % t. v. s., cena z mliekarne (bez DPH), SR - odbytová cena Eidamskej tehly 45 % t. v. s. (bez DPH) z mliekarne.

Ceny pšenice vo vybraných štátoch EÚ – 27
v EUR/t

Dátum	V. Británia	Belgicko	Francúzsko	Nemecko	Taliansko	Španielsko	Rakúsko
10. 4. 2008	274,78	255,00	245,37	247,25	-	270,00	264,50
17. 4. 2008	270,89	-	238,37	249,00	259,00	265,00	262,50
24. 4. 2008	-	249,00	-	245,00	256,00	260,00	257,00
1. 5. 2008	-	227,00	216,30	-	269,00	250,00	247,50
8. 5. 2008	-	220,00	216,30	222,50	234,00	243,33	-
15. 5. 2008	204,78 ^{1/}	220,00	215,30	217,50	-	237,22	242,50
22. 5. 2008	-	220,00	205,30	-	229,00	233,15	240,50
29. 5. 2008	-	213,00	194,30	220,00	231,00	229,07	240,50
29. 5. 2008 (Sk/t)	-	6 570	5 993	6 785	7 125	7 065	7 418
Dátum	Slovensko	Česko	Slovinsko	Poľsko	Maďarsko	Bulharsko	Rumunsko
10. 4. 2008	244,42	-	270,00	270,71	248,72	260,76	219,50
17. 4. 2008	248,78	-	249,70	272,84	243,25	260,76	222,31
24. 4. 2008	245,25	-	278,63	273,50	229,25	260,76	228,93
1. 5. 2008	255,57	-	230,00	-	235,59	260,76	-
8. 5. 2008	259,11	244,88	190,04	268,30	177,91	260,76	222,64
15. 5. 2008	255,24	239,32	221,88	268,08	178,12	260,76	222,58
22. 5. 2008	261,75	-	260,44	259,52	179,72	260,76	224,84
29. 5. 2008	265,88	237,12	225,22	256,40	179,95	217,30	223,33
29. 5. 2008 (Sk/t)	8 201	7 313	6 946	7 908	5 550	6 702	6 888

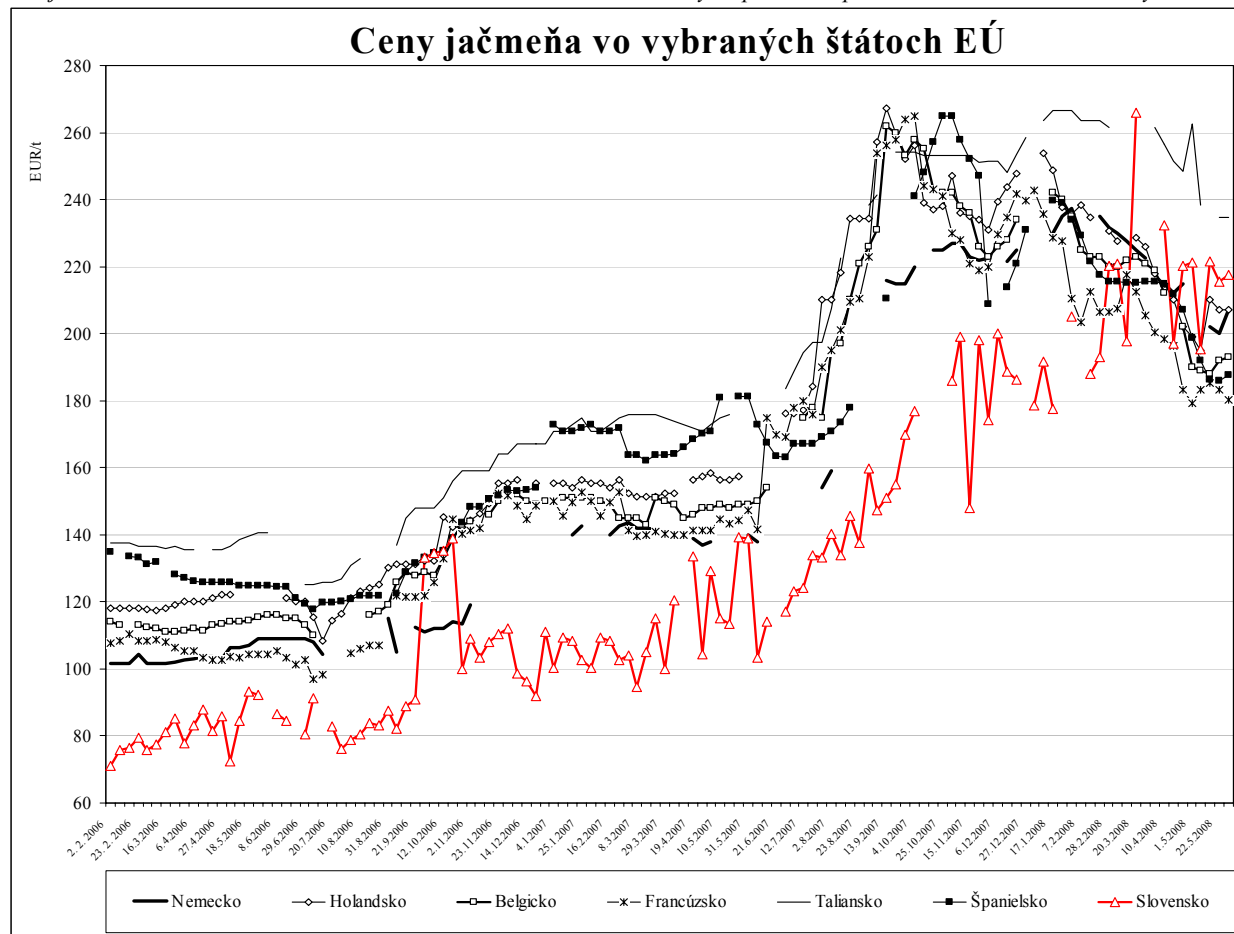
Zdroj: EK
Ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za 22. týždeň 2008

Graf: PPA-ATIS

Pšenica: Nemecko: Stuttgart - cena z burzy, potrav. pšenica; Belgicko: Brusel - cena z burzy, potrav. pšenica, Francúzsko: Rouen (Paniflable) - cena z burzy, potrav. pšenica; Taliansko: Boloňa - cena z burzy; Španielsko: Barcelona - cena z burzy, potrav. pšenica, Rakúsko - Viedeň - cena z burzy, Slovensko:

Bratislava - cena nahlásená do DG Agri, Veľká Británia: Liverpool - cena z burzy, ^{1/}15. 5. 2008 Londýn - cena z burzy, Česká republika: Praha - veľkoobchodná cena, Slovinsko: Ljubľana - cena z burzy, Maďarsko - Budapešť, cena z burzy, Bulharsko: Burgas - veľkoobchodná cena, Rumunsko: Banat - cena z burzy.

Ceny jačmeňa vo vybraných štátoch EÚ – 27
v EUR/t

Dátum	Nemecko	Holandsko	Belgicko	Francúzsko	Taliansko	Slovensko	Španielsko
24. 1. 2008	235,00	237,70	240,00	227,58	266,50	-	239,00
31. 1. 2008	237,50	235,70	235,00	210,58	266,50	205,17	233,90
7. 2. 2008	229,00	238,20	225,00	203,51	263,50	-	229,40
14. 2. 2008	-	234,70	223,00	212,51	263,50	188,09	221,60
21. 2. 2008	235,00	-	223,00	206,51	263,50	193,05	217,40
28. 2. 2008	231,50	230,70	220,00	206,51	261,50	220,35	215,60
6. 3. 2008	230,00	227,70	220,00	207,44	256,50	220,94	215,50
13. 3. 2008	227,50		222,00	217,44	256,50	197,59	215,30
20. 3. 2008	225,00	228,70	223,00	212,44	-	265,79	215,30
27. 3. 2008	222,50	226,00	221,00	205,44	-	-	215,50
3. 4. 2008	-	218,00	219,00	200,37	261,50	-	215,50
10. 4. 2008	215,00	215,00	212,00	198,37	256,50	232,31	214,90
17. 4. 2008	212,00	210,00	-	196,37	251,50	197,19	211,70
24. 4. 2008	215,00	202,00	202,00	183,37	248,50	220,05	206,95
1. 5. 2008	-	199,00	190,00	179,30	262,50	221,34	198,57
8. 5. 2008	195,00	195,00	189,00	183,30	238,50	195,43	192,04
15. 5. 2008	210,00	210,00	188,00	185,30	-	221,42	186,20
22. 5. 2008	207,00	207,00	192,00	183,30	234,50	215,63	186,10
29. 5. 2008	207,00	207,00	193,00	180,30	234,50	217,58	187,80
29. 5. 2008 (Sk/t)	6 385	6 385	5 953	5 561	7 233	6 711	5 792

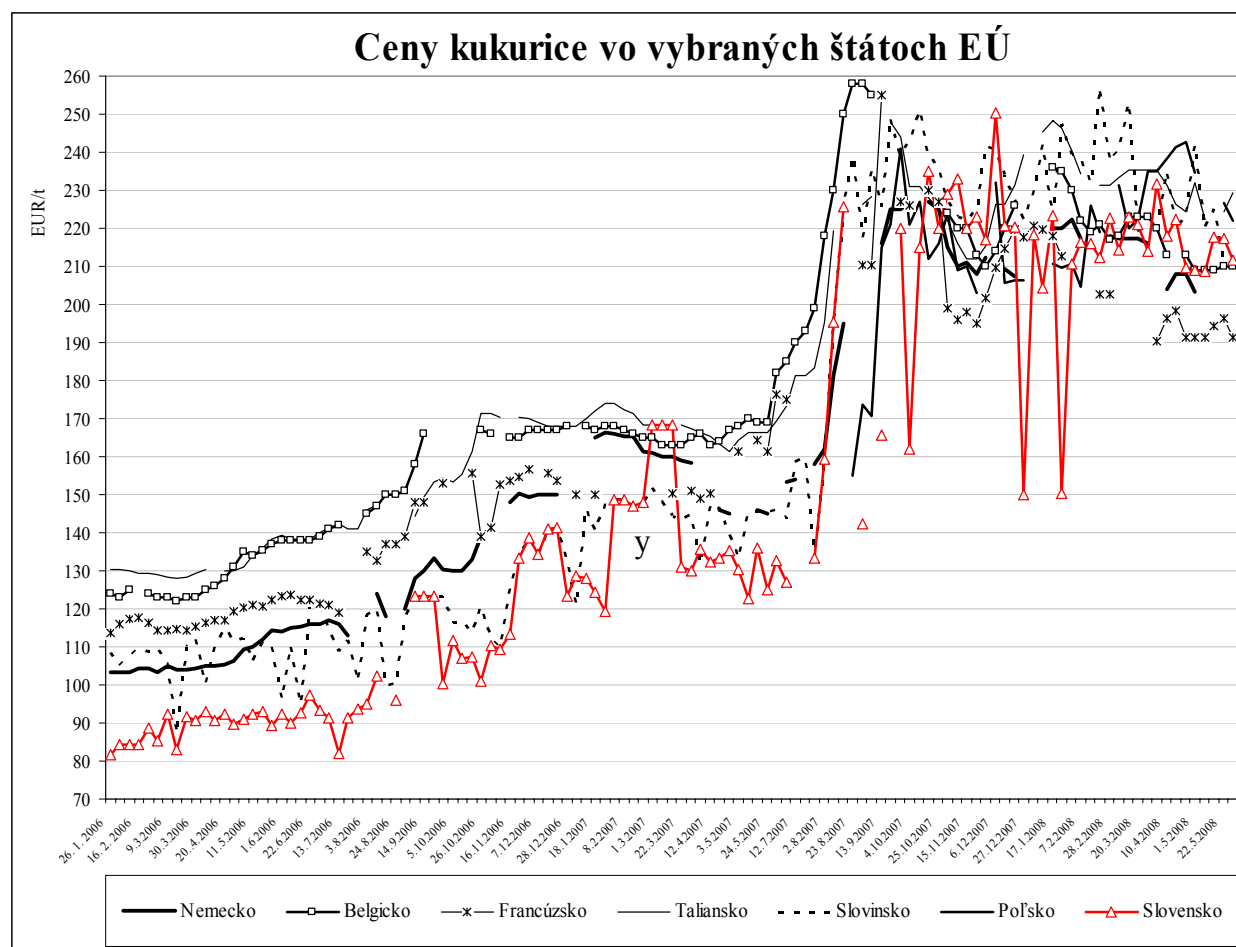
Zdroj: EK
Ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za 22. týždeň 2008

Graf: PPA-ATIS

Jačmeň: Nemecko: Mnichov - cena z burzy, krmný jačmeň, Belgicko: Brusel - cena z burzy, krmný jačmeň, Francúzsko: Rouen - cena z burzy, krmný jačmeň, Taliansko: Boloňa - cena z burzy,

krmný jačmeň, Slovensko: cena nahlásená do DG Agri, krmný jačmeň, Španielsko: Huesca - cena z burzy, krmný jačmeň.

Ceny kukurice vo vybraných štátoch EÚ – 27
v EUR/t

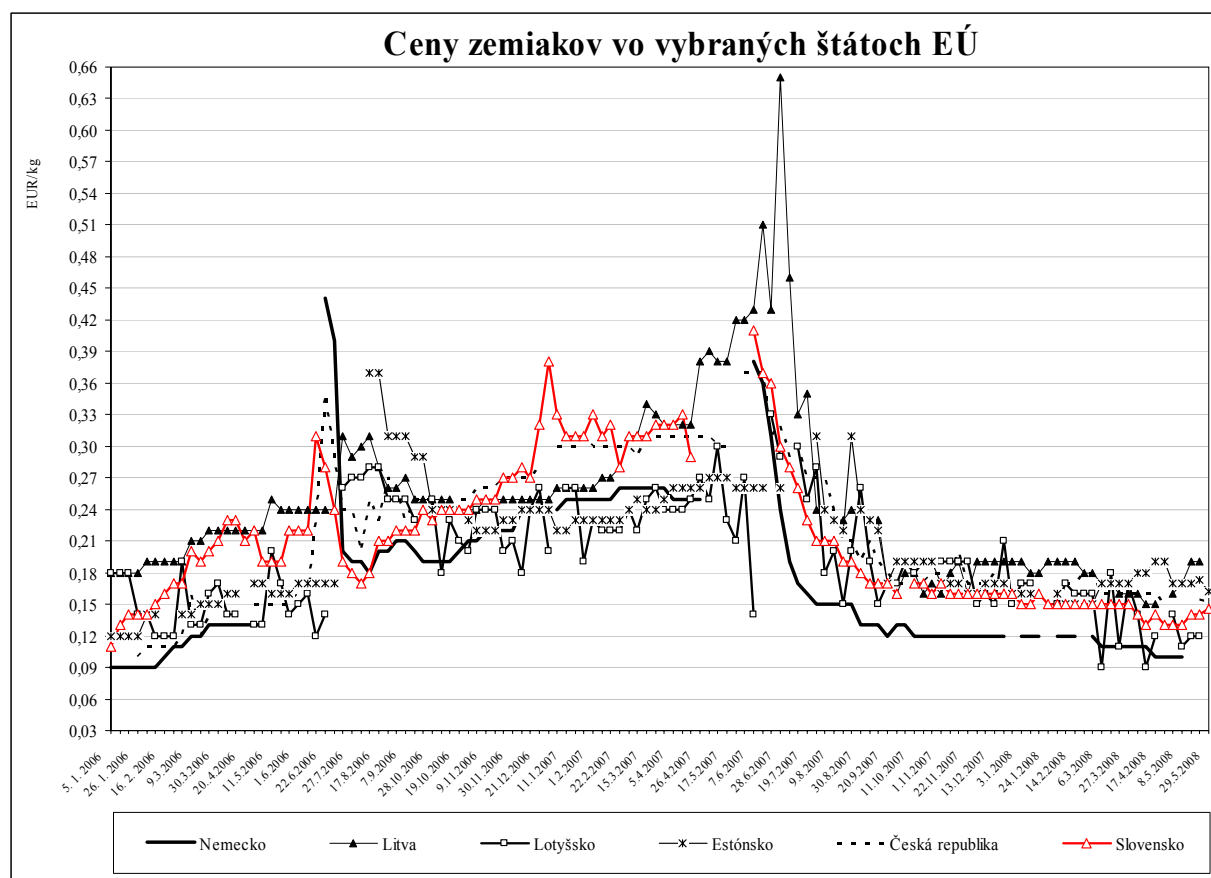
Dátum	Nemecko	Belgicko	Francúzsko	Taliansko	Poľsko	Slovensko	Slovinsko
31. 1. 2008	222,50	230,00	-	240,50	210,66	210,65	239,39
7. 2. 2008	217,50	222,00	-	234,50	204,76	216,32	238,48
14. 2. 2008	-	219,00	-	-	225,96	216,06	232,16
21. 2. 2008	-	221,00	202,51	231,50	219,01	212,45	256,85
28. 2. 2008	218,00	217,00	202,51	231,50	-	222,71	237,60
6. 3. 2008	217,50	218,00	-	233,50	231,48	214,49	240,69
13. 3. 2008	217,50	223,00	-	235,50	220,04	222,90	253,03
20. 3. 2008	217,50	223,00	-	235,50	222,24	220,86	219,22
27. 3. 2008	216,00	223,00	-	235,50	234,86	213,96	220,71
3. 4. 2008	-	220,00	190,37	235,50	234,91	231,61	220,73
10. 4. 2008	204,00	213,00	196,37	231,50	238,32	218,04	234,89
17. 4. 2008	208,00	-	198,37	226,50	241,48	222,20	219,67
24. 4. 2008	208,00	213,00	191,37	224,50	242,63	209,57	223,74
1. 5. 2008	203,50	209,00	191,30	232,00	234,67	208,89	242,07
8. 5. 2008	-	209,00	191,30	222,50	-	208,63	220,00
15. 5. 2008	-	209,00	194,30	-	-	217,63	224,89
22. 5. 2008	-	210,00	196,30	224,50	226,54	217,21	211,59
29. 5. 2008	198,00	210,00	191,30	229,50	221,99	211,52	209,91
29. 5. 2008 (Sk/t)	6 107	6 477	5 900	7 078	6 847	6 524	6 474

Zdroj: EK
Ceny sú prerátané priemerom kurzov za 22. týždeň 2008

Graf: PPA-ATIS

Kukurica: Nemecko: Mníchov - cena z burzy, Belgicko: Brusel - cena z burzy, Francúzsko: Bordeaux (od 27. 9. 2007) - cena z burzy, Taliansko: Boloňa - cena z burzy; Rakúsko: Viedeň - cena z burzy, Slovensko: Bratislava - cena nahlásená do DG Agri, Slovinsko: Ľubľana - cena z burzy.

Ceny zemiakov vo vybraných štátoch EÚ – 27
v EUR/kg

Dátum	Nemecko	Estónsko	Litva	Lotyšsko	Česko	Slovensko
10. 1. 2008	0,12	0,16	0,18	0,17	-	0,15
17. 1. 2008	0,12	0,16	0,18	-	-	0,16
24. 1. 2008	0,12	0,16	0,19	0,15	-	0,15
31. 1. 2008	0,12	0,16	0,19	0,15	-	0,15
7. 2. 2008	0,12	0,15	0,19	0,17	0,17	0,15
14. 2. 2008	0,12	0,15	0,19	0,16	0,17	0,15
21. 2. 2008	-	-	0,18	0,16	0,18	0,15
28. 2. 2008	0,12	0,15	0,18	0,16	0,18	0,15
6. 3. 2008	0,11	0,17	0,17	0,09	0,16	0,15
13. 3. 2008	0,11	0,17	0,17	0,18	0,16	0,15
20. 3. 2008	0,11	0,17	0,16	0,11	0,16	0,15
27. 3. 2008	0,11	0,17	0,16	0,17	0,16	0,15
3. 4. 2008	0,11	0,18	0,16	0,14	0,16	0,14
10. 4. 2008	0,11	0,18	0,15	0,09	0,16	0,13
17. 4. 2008	0,10	0,19	0,15	0,12	0,16	0,14
24. 4. 2008	0,10	0,19	0,16	0,12	0,15	0,13
1. 5. 2008	0,10	0,17	0,16	0,14	-	0,13
8. 5. 2008	0,10	0,17	0,17	0,11	0,15	0,13
15. 5. 2008	-	0,17	0,19	0,12	-	0,14
22. 5. 2008	-	0,17	-	-	0,15	0,14
29. 5. 2008	-	0,16	-	-	0,15	0,15
29. 5. 2008 (Sk/kg)	-	5,01	-	-	4,74	4,51

Zdroj: IMDE - ceny sú farmárske, bez DPH, ceny sú prerátané priemerom kurzov NBS za 22., týždeň 2008

Graf: PPA-ATIS

Poľsko - štvrtý najväčší producent mlieka v EÚ

Od roku 2006 dodávka mlieka do mliekarní v Poľsku stagnuje. V posledných 2 uplynulých rokoch nebola kvóta plne využitá. Pri spracovaní mlieka je pozorovateľný jasný nárast pri množstve mlieka spracovaného na syry a čerstvé mliečne produkty. V súčasnosti je Poľsko aj naďalej čistým exportérom mliečnych výrobkov.

V Poľsku sa v roku 2007 vyrobilo spolu asi 11,76 mil. t mlieka, čo bolo podľa odhadu asi o 2 % menej ako v roku 2006. Poľsko je po Nemecku, Francúzsku a Spojenom kráľovstve štvrtým najväčším producentom mlieka v EÚ. Pri dodávke mlieka do mliekarní sa nachádza Poľsko na 6. mieste v EÚ.

V Holandsku a Taliansku je produkcia mlieka síce nižšia, ale pomer mlieka dodaného do mliekarní k vyprodukovanému je vyšší.

Menej ako 3/4 poľskej produkcie mlieka sa dodáva do mliekarní, kde sa spracovávajú.

Zvyšok sa spotrebuje v domácnostiach producentov alebo sa predá formou priameho predaja. Od roku 2002 do roku 2005 sa dodávky mlieka do poľských mliekarní kontinuálne zvyšovali. Od roku 2006 dodávky opäť poklesli, v roku 2007 nakúpili mliekarne spolu 8,5 mil. t mlieka, čo bolo asi o 1 % menej ako v roku 2006. Pokles v rokoch 2006 aj 2007 môže súvisieť s tým, že v roku 2006 skončilo pre Poľsko prechodné obdobie od vstupu do EÚ. V roku 2007 sa už mohlo produkovať v Poľsku len mlieko, ktoré sa dodáva do mliekarní a ktoré zodpovedá hygienickým štandardom EÚ.

Kvóta sa v poslednom období nevyčerpala

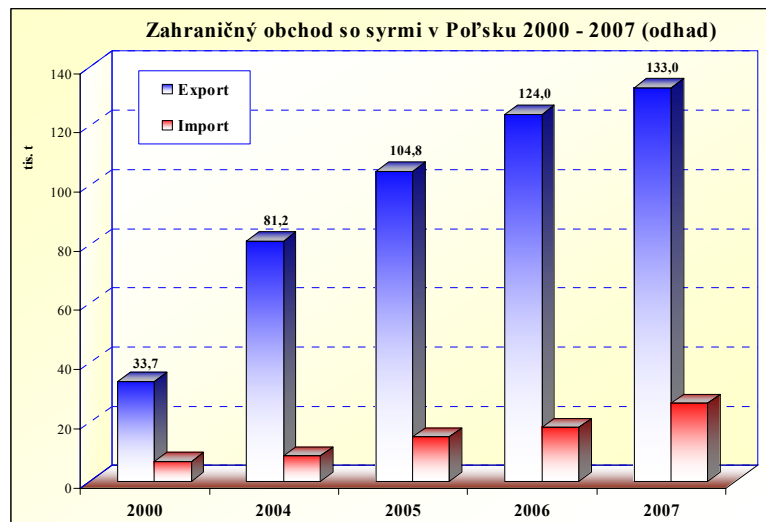
Poľsko začalo svoju produkciu regulovať prostredníctvom národnej referenčnej kvóty prvýkrát v roku 2005/06. Vtedy sa národné garantované množstvo prekročilo o 2,3 %. V nasledujúcom kvótovom roku mohlo Poľsko použiť reštrukturalizačnú rezervu na zmenu kvóty priameho predaja na kvótu predaja mlieka na trh. Pri zároveň mierne klesajúcich dodávkach mlieka sa kvóta prekročila o 2,5 %.

Viac čerstvých mliečnych produktov

Spracovanie mlieka v Poľsku sa po vstupe do EÚ zmenilo. Vyrobilo sa viac čerstvých mliečnych produktov a syrov. Produkcia su-

šeného mlieka sa pritom znížila. Výroba konzumného mlieka začala od roku 2005 stagnovať. V rozpätí rokov 2000 až 2007 sa však zvýšila najmenej o 30 %.

Vysoký rast produkcie bol zaznamenaný pri jogurtoch a mliečnych miešaných nápojoch. Produkcia syrov dosiahla v roku 2007 vysokú úroveň 567 500 t. V medziročnom porovnaní sa produkcia syrov zvýšila o 4,3 percenta. Od roku 2000 sa produkcia syrov zvýšila o 40 %. Mimoriadne vzrástla produkcia prírodne zrejúcich syrov. Stúpala takmer

o 75 %, výroba čerstvých syrov a tvarohu sa zvýšila skoro o 25 %. Čerstvé syry tvoria viac ako polovicu poľskej produkcie syrov, obzvlášť obľúbené sú tzv. biele syry. V roku 2007 zaznamenala produkcia čerstvých syrov nárast 8,6 %. Produkcia prírodne zrejúcich syrov sa však na rozdiel od dlhodobého trendu mierne znížila.

Klesajúca bola v posledných rokoch aj produkcia sušeného mlieka (SOM). SOM sa podľa dostupných údajov v roku 2007 vyrobilo spolu asi 124 000 t, čo bolo o 4,4 % menej ako v roku 2006 a o 10 % menej ako v roku vstupu Poľska do EÚ. Aj produkcia sušeného plnotučného mlieka bola vlni nižšia. Napriek znižujúcej sa produkcii SOM zostala produkcia masla v posledných rokoch stabilná.

Pokračovanie na strane 14

Poľsko - štvrtý najväčší producent mlieka v EÚ – Pokračovanie zo strany 13

To zodpovedalo tomu, že v obvyklých množstvách sa spotrebovalo menej mliečnych produktov s redukovaným obsahom tuku, hoci Poľsko exportuje každý rok aj veľké množstvo smotany.

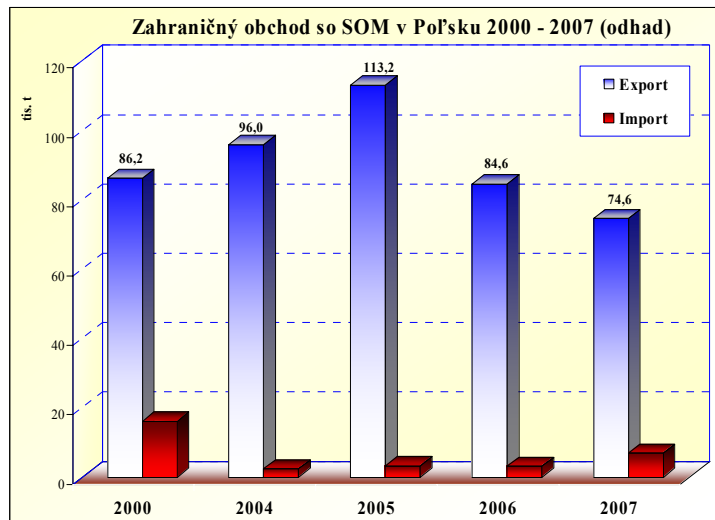
Silne vzrástol export syrov

Poľsko je čistý exportér mliečnych výrobkov, pričom bol však v roku 2007 zaznamenaný stúpajúci import vo všetkých segmentoch mliečnych výrobkov. Z Poľska sa vyviezli mliečne produkty v celkovej hodnote 1,16 mld. €. Najdôležitejším obchodným partnerom Poľska bolo naďalej Nemecko, kam sa vyviezli mliečne výrobky v celkovej hodnote 280 mil. €.

V roku 2007 bolo Nemecko aj najväčším dodávateľom Poľska s celkovým obratom za dodaný tovar 100 mil. €. Poľsko je významným exportérom syrov a sušeného mlieka. V roku 2007 dosiahol export syra úroveň 133 tis. t. Import syrov stúpol v roku 2007 o 45 % na 26 400 ton.

Ceny mlieka a mliečnych výrobkov sa vlni v Poľsku podobne ako v iných krajinách EÚ výrazne zvýšili. Cena masla v blokoch na úrovni

11,39 PLN/kg bola o 19 % vyššia ako v roku 2006. Rekordný nárast zaznamenala cena sušeného odtučneného mlieka (+43,0 %) na 11,07 PLN/kg. Na konci roka 2007 sa ceny podobne ako v ostatných krajinách EÚ opäť zvýšili. Priemerná producentská cena mlieka dosiahla histo-

rický rekord 27,50 €/100 kg. V roku 2006 bola na úrovni 23,17 €/100 kg.

PPA-ATIS/SME

Rast produkcie a spotreby vajec v Poľsku v roku 2007

Celková produkcia vajec v Poľsku vzrástla v roku 2007 priemerne o 0,4 % na 548 tis. t. Pri priemernej hmotnosti vajíčka 60 g to predstavuje produkciu 9,2 mld. ks vajec. V predchádzajúcich rokoch bol rast produkcie výraznejší. Vyššia produkcia vyplynula ako dôsledok vyššej domácej spotreby.

Spotreba vajec na obyvateľa za rok sa podľa predbežných údajov zvýšila o 2 ks na 216 vajec za rok.

Export vajec vzrástol neproporcionálne

Oveľa výraznejšie stúpol export škrupinových vajec. V roku 2007 by mal dosiahnuť asi 87 tis. t (+40 %), čo bolo asi 1,45 mld. ks. Zostáva otázkou, ako mohlo Poľsko pri takej slabo vybudovanej produkcii pri silnom raste vlastnej spotreby

tak drasticky zvýšiť exportný prebytok vajec. V každom prípade stúpala produkcia konzumných vajec. Aktuálne čísla k násadovým vajciam za rok 2007 poukazujú na zvyšovanie počtu nosníc v Poľsku. V roku 2007 bolo v Poľsku v chovoch asi 126 mil. ks kuriatok, čo bolo až o 11 % viac ako v roku 2006.

Hlavným odberateľom poľského exportu je Nemecko, ktoré odoberie asi 1/4 z celkového exportu Poľska. Podľa informácií Eurostatu sú významné aj exporty do Česka, Holandska aj Dánska.

Aj ako dovozca zostáva Nemecko pre Poľsko dôležitým partnerom. V roku 2007 mohli v Nemecku predajcovia predat spolu 34 mil. vajec, čo bolo o 46 % menej ako v roku 2006.

PPA-ATIS/ZMP

Vydavateľ: PPA – ATIS Pôdohospodárska platobná agentúra - Agrárne trhové informácie Slovenska Dobrovičova 12 815 26 Bratislava ISSN 1335-3004	Zodpovedný pracovník: Ing. K. Prachárová e-mail: Katarina.Pracharova@apa.sk Telef.: 02/575 13 197 Ing. Tesfu Weldesenbet, PhD. e-mail: Tesfu.Weldesenbet@apa.sk Telef. 02/575 13 198	©Rozmnožovanie a využívanie informácií je možné len po písomnej dohode s ATIS. Všetky trhové informácie sú spracované s najväčšou starostlivosťou. Informácie obsiahnuté v tomto materiáli sa zakladajú na informačných zdrojoch, o ktorých sme presvedčení, že sú hodnoverné. Za správnosť a úplnosť uvádzaných informácií sa ATIS nezaručuje, ako aj nezodpovedá za žiadne škody vzniknuté na základe ich využívania.
--	--	--